

REȚETA

- **Rețeta este un document științific medical și MEDICO-LEGAL eliberat de către medic, ca o consecință a actului medical.**
- **Reprezintă indicațiile scrise ale medicului către farmacist referitoare la prepararea și/sau eliberarea medicamentelor, medicul prescriind un tratament pacientului pentru o anumită afecțiune.**
- **mijloc de legătură între medic și farmacist.**
- **Reprezintă și un act de justificare și contabilizare a medicamentelor (în cazul regimurilor speciale).**

- Majoritatea medicamentelor se eliberează pe bază de rețetă.

In spital , medicamentele se elibereaza din farmacia spitalului, pe baza unor condici de medicamente.

- Reteta se scrie citet, pe formulare tipizate, avand in partea superioara un antet tiparit.
- Nu este permis sa stergem sau sa corectam reteta
- Reteta trebuie sa fie datata, parafata si semnata.

Judetul.....
Localitatea.....
Unitatea sanitara.....
200..... luna..... ziua.....

Numele.....Prenumele.....

[illegible]

Sexul M / F, varsta..... ani, cu domiciliul in jud.....
loc..... str..... nr.....

loc.....str.....nr.....
Nr. fisa (reg. cons., foaie obs.).....

Diagnostic.....

R_p

tipărit la Tipografia Văroș - 0251 59 23 27

Semnatura si parafa medicului,

Data.....

Normele tehnice privind eliberarea medicamentelor în farmacii prevăd 2 categorii de produse farmaceutice prescrise de medic:

- **produse cu risc toxic care se eliberează pe bază de prescripție, care se reține la farmacie și**
- **produse care se eliberează pe bază de rețetă, care nu se reține, valabilă 6 luni de la data emiterii.**

• O categorie specială este reprezentată de medicamentele stupefiante – substanțe toxice cu potențial de dependență majoră - care se eliberează pe bază de formulare cu “tîmbru sec” (“retete verzi”), în condiții speciale prevăzute de lege.

Un număr relativ mare de medicamente, (așa numitele OTC) se eliberează la cerere, fără prescripție medicală.

Aceste preparate presupun o automedicație a unor afecțiuni minore, fără implicarea medicului și cuprind analgezice antipiretice și antiinflamatoare, vitamine, minerale, antitusive, remedii gastrointestinale, etc.

Forma rețetei

- Rețeta este un formular tipizat sau o hârtie de formă dreptunghiulară cu dimensiunile 20x10 cm
- Dacă pe un formular se scriu mai multe preparate, se separă între ele prin dublul semn al înmulțirii #.
- Dacă prescripția continuă pe verso se scrie în partea dreaptă de jos a paginii cuvântul latin VERTE! (“întoarce”), pentru a atrage atenția ca prescripția se continua pe contrapagina.

- ⊖ Reteta trebuie scrisă în prezența bolnavului, ceea ce demonstrează că prescripția îi este destinată și astfel va crește încrederea lui în medic și în posibilitatea de vindecare;

Ștersăturile, corecturile, petele de cerneală, constituie greșeli din punct de vedere psihologic.

- Recitim rețeta înainte de a o semna, deoarece se pot strecura greșeli, mai ales dacă atenția medicului a fost distrasă de persoanele din cabinet.

- **Redactarea rețetelor este dreptul și obligația medicului, și nu poate fi delegată personalului medical auxiliar.**
- **Nu este admisă încredințarea unui cadru mediu a unei rețete parafate în alb ce urmează să fie completată după nevoile acestuia.**
- **Nu este recomandabilă practica de a dicta rețeta unui cadru mediu, deoarece pot interveni erori, iar bolnavul interpretează aceasta ca o lipsă de atenție a medicului pentru persoana și boala sa.**

Conținutul rețetei

Rețeta are clasic **4 părți**:

- Superscriptia
- Inscriptia
- Subscriptia
- Instructia.

1.SUPERSCRIPTIA (ANTETUL) – cuprinde date

despre:

- ☐ unitatea sanitară care eliberează prescripția medicală
- ☐ bolnav – nume, prenume, vârstă, adresa.
- ☐ regimul (compensat, gratuit, etc).
- ☐ numărul din registrul de consultații sau al foii de observație
- ☐ diagnosticul (în concordanță cu conținutul prescripției).

Ex. SCJUC

XY, 53 ani, Craiova, Dolj

RC 123/22.10.2020

Dg: Pneumonie acuta bacteriana LIS

2. INSCRIPTIA

- Incepe cu abrevierea **Rp/** o prescurtare de la “Recipe”
adică “ia” (forma imperativă a verbului a lua), se adresează farmacistului și conferă caracter oficial rețetei.

In inscriptie:

- numele fiecarui medicament incepe cu majuscula, scris pe un singur rand
- nu se folosesc prescurtari
- se folosesc denumiri oficinale (ex: pulbere Dover), DCI (ex: indometacin) si denumiri comerciale (ex: aspirina)
- nu se scriu formule chimice sau simboluri chimice (ex: sulfat de magneziu, nu $MgSO_4$)
- Nu se folosesc denumiri empirice (ex: se prscrie sulfat de magneziu, nu sare amara)

2. INSCRIPTIA

- Ex.
- Rp/ Cefuroxim 0.5g

Prescriptia poate cuprinde :

- ☐ preparate magistrale
- ☐ preparate oficinale
- ☐ medicamente tipizate

a) **În cazul preparatelor magistrale** cuprinde enumerarea ingredientelor și cantitățile.

Daca formula magistrala cuprinde mai multe ingrediente, acestea vor fi indicate, cu majuscula, intr-o anumita **ordine**:

- substanța activă principală
- substanța (substanțele) adjuvantă , care potenteaza sau antagonizeaza unele efecte secundare
- substanțele cu rol corectiv, folosite pt corectarea gustului sau mirosului neplacut sau scaderea actiunii iritante gastrice a unor subst
- substanțele stabilizatoare
- excipientul sau vehiculul (pentru formele lichide) ,folosit pt solide sau semisolide

- **Cantitățile** – se trec în dreptul fiecărui ingredient în cifre arabe. Se exprimă în grame și se scriu în sistem zecimal.
- **Ex.** 1,0 g, 10,0 g, 100,0 g, 0,10 g, 0,01 g, 0,001 g, etc.
- **Când trebuie scrise cantitățile și în litere** (în cazul stupefiantelor și toxicelor) termenul pentru grame este în limba latină *gramma* (grma) la singular, iar la plural *grammata* (grta).
- **Când cantitățile se exprimă în număr de picături** (pentru lichide) se folosesc cifre romane, în cazul acuzativ. La singular *guttam* (gtt), iar la plural *guttas* (gtt).

b) **preparatele oficinale** se vor prescrie folosind numele din Farmacopee, în cazul genitiv partitiv, iar în dreptul substanței cantitatea

c) **medicamentele tipizate** se pot prescrie pe rețeta medicală în 2 moduri:

- prin folosirea denumirii comerciale, atunci când medicul dorește ca bolnavul să primească produsul unei anumite companii farmaceutice.
- prin folosirea denumirii comune internaționale (denumire generică) atunci când același medicament este produs de mai multe firme farmaceutice, iar medicul nu are o preferință pentru un anumit preparat comercial.

bc) medicamentele tipizate

- În această situație urmează ca farmacistul să elibereze preparatul pe care îl are în stoc în acel moment sau care convine cel mai mult pacientului ca prezentare și preț de cost.**
- Dacă medicamentul este condiționat în doze diferite la inscripție, pe același rând cu denumirea medicamentului, se va indica și cantitatea de substanță activă din forma farmaceutică recomandată.**
- Dacă preparatul farmaceutic conține un amestec de substanțe active cu un anumit nume comercial, atunci este obligatoriu ca în rețetă să figureze cu acest nume.**

Mențiuni speciale privind cantitățile:

aa - prescurtarea de la “ana partes aequales” (în părți egale) – se folosește atunci când 2 sau mai multe substanțe se prescriu în aceeași cantitate. Această prescurtare se trece în dreptul ultimei substanțe prescrise, urmând cantitatea respectivă.

q.s. – prescurtarea de la “quantum satis” (atât cât trebuie).
Se referă la cantitatea de excipient care este stabilită de farmacist.

ad - până la (pentru completarea cantității de excipient până la cantitatea finală).

“Sic volo” – “așa vreau”-Se folosește pentru depășirea dozelor terapeutice; cantitatea se va scrie în cifre și în litere.

3.SUBSCRIPTIA – cuprinde forma farmaceutică, numărul de doze și/sau ambalajul.

- a) forma farmaceutică se exprimă printr-un text convențional prescurtat “M.f.” de la expresia în limba latină “Misce fiat” – “amestecă să fie”, după care urmează precizarea acestei forme (pulbere, pilule, supozitoare, etc).
- b) Numărul dozelor se exprimă prin 2 metode: metoda dispensatoare, când se scrie Dentur tales doses Nr. (cifre romane) - în traducere “dă asemenea doze Nr....”, prescurtat D.tal.dos.Nr.... și metoda de divizare (sau divizatoare), când se scrie Dividetur in doses aequales Nr. - în traducere “împarte în doze egale Nr...”, prescurtat Div.in dos.aeq.Nr....

Pentru substanțe toxice și stupefiante numărul de doze se scrie în cifre și litere.

c) Ambalajul – ex. sacculum (pungă de hârtie), capsulas amylaceas (cașete de amidon), chartam cerata (cutie pergamentată), scatula (cutie), tubulus (tub), vitrum guttatorium (sticlă picurătoare), etc.

Ex. Comprimata nr XX

Sau

Flacon I

Sau cutie I....etc

4.INSTRUCTIA

- se adresează pacientului, prin intermediul farmacistului și cuprinde indicația privind modul de administrare
- Se incepe cu abrevierea prin **D.S.** prescurtare de la “Detur signetur” (“dă și notează”), după care urmează elementele
- calea (intern, extern, în sacul conjunctival, i.m, s.c., i.v., etc);
- Doza pentru o administrare
- - ritmul administrării (de 3 ori pe zi, de 2 ori pe zi, etc);
- timpul raportat la mesele principale (înainte de mese cu 30’, între mese)
- durata administrării
- indicații speciale (de ex. A se agita înainte de administrare)

Instrucția se scrie citeț, detaliat, fără prescurtări.

Farmacistul copiază instrucția pe eticheta medicamentului și-i explică bolnavului modul de administrare.

Aceste indicații trebuie scrise pe etichetă în limba pe care bolnavul o cunoaște cel mai bine.

Este interzis a se folosi formule ca “după aviz”, “după sfat”, etc.

Se mai poate folosi la această rubrică expresia “Suo nomine” adică “în numele său” sau “cu numele său” (al medicului), când medicamentul urmează să fie administrat bolnavului personal de către medic.

- Alte precizări care se pot face la sfârșitul rețetei :

STATIM – imediat (farmacistul întrerupe orice activitate în farmacie și trece la onorarea rețetei respective).

CITO – repede (prescripția trebuie onorată în termen de 24 de ore).

REPETETUR – când prescripția se poate repeta.

NEREPETETUR – când prescripția nu se mai poate repeta.

- * Rețetele scrise neinteligibil, indescifrabile cu ștersături și corecturi pot atrage după sine neeliberarea lor.**
- * Prescripțiile necorespunzătoare nu se execută decât după completarea de către medic a tuturor datelor și mențiunilor legale.**
- * Toate cazurile de rețete greșit formulate se predau conducerii unității sanitare pentru luarea măsurilor corespunzătoare, răspunderea revenind medicului care a formulat prescrierea.**
- * Medicul are obligația de a aduce la cunoștința bolnavului termenul de valabilitate a rețetei.**

■ Exemple de prescripții:

a) prescrierea preparatelor magistrale

1. Casete antianginoase

DG: AP de efort

Rp/ Nitrit de sodiu	0,4 g		inscriptie	
Papaverina	0,03g			
Lactoza	0,2g			
Casete asemenea nr. XX			—	subscriptie
D.S. Intern, 1 caset x2 /zi			—	instructie

2. Solutie antitusiva

Rp/ Codeina fosforica | aa 0,1g

Dionina fosforica

Apa distilata ad. 20 ml

Casete asemenea nr. XX

D.S. Intern, 20 picaturi x3/zi

3. Supozitoare analgeto-antipiretice

Rp/ Fenacetina 0,2 g

Acid acetil salicilic 0,3g

Butir cacao q.s. pentru un supozitor

Supozitoare asemenea nr. XX

D.S. Interarectal, 1 supozitor x2 /zi

4. Pulbere antidiareica

Rp/ Carbonat de calciu 2 g
Carbune medicinal 1g
Tanigen 0,5g
Pulbere de belladona 0,2g
Pachete asemenea nr. XII

D.S. Intern, 1 pachet dizolvat intr-un pahar cu apa x3 /zi

5. Pilule bronhodilatatoare

Rp/ Efedrina 0,03g
Papaverina 0,04g
Excipienti q.s. Pentru o pilula
Pilule asemenea nr. XX

D.S. Intern 1 pilula x 2/zi

b) prescrierea preparatelor tipizate

- pe primul rând la prescripție se trece denumirea comercială (din Nomenclatorul de Medicamente sau din Agenda Medicală), urmează forma farmaceutică, concentrația sau cantitatea per formă.
- pe rândul al doilea numărul de forme sau numărul ambalajelor (în cifre romane).
- pe rândul al treilea urmează instrucția.

De exemplu, pentru a prescrie Diazepam, comprimate de 0,002 g :

Rp/ Diazepam 0,002 g
comprimate XX

D.S. int. $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ - 1 compr. pe zi

În cazul antibioticelor nu se recomandă prescrierea în ambalajul original, ci se scrie exact numărul de forme (fiole, capsule, flacoane, etc), în funcție de durata tratamentului.

De exemplu, în cazul tetraciclinei:

Rp/ Tetraciclină, 0,25 g

caps. Nr. XXIV

D.S. int. 4X2 caps. pe zi, cu ½ oră înainte de mese

c) prescrierea preparatelor oficinale

1. Casete antiaritmice

Rp/ Chinidina sulfat 0,2g

Casete asemenea nr. XXX

D.S. Intern, 1 caset x3 /zi

2. Tinctura de opiu

Rp/ Tinctura de opiu 5 grame (cinci grame)

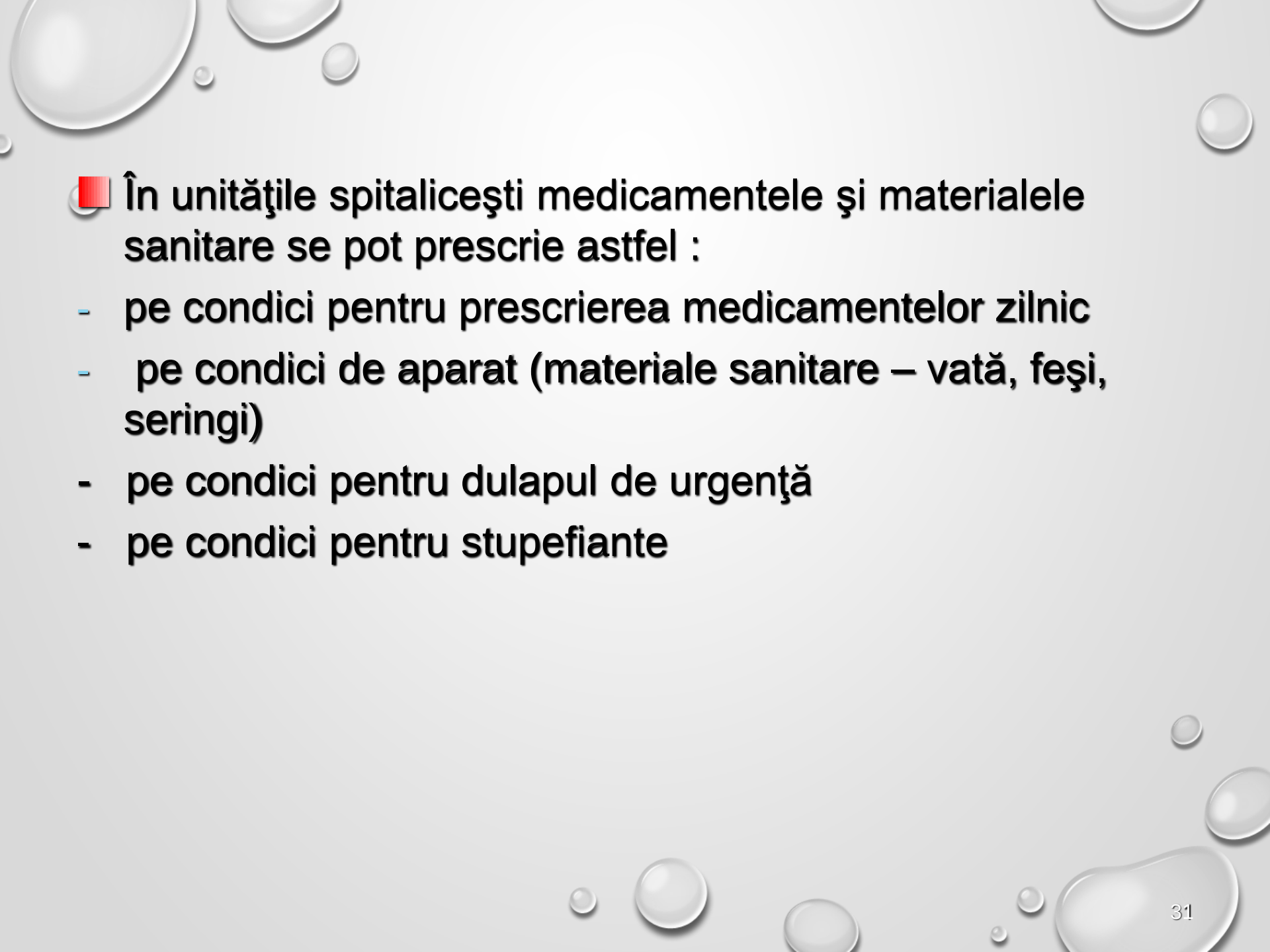
D.S. Intern, 10 picături x3 /zi

3. Casete cu pulbere Dover

Rp/ Pulbere Dover 0,2g

Casete asemenea nr. XX(douazeci)

D.S. Intern, 1(unu) caset x2 /zi

-
- În unitățile spitalicești medicamentele și materialele sanitare se pot prescrie astfel :
 - pe condici pentru prescrierea medicamentelor zilnic
 - pe condici de aparat (materiale sanitare – vată, feși, seringi)
 - pe condici pentru dulapul de urgență
 - pe condici pentru stupefiante